

de quibus que si aequal aquien otorgado el vofro... la cosa, otorgasse despuer a otro alguno el derecho que avia en ella...

SVM MARIVM.

Qualiter audent presbyteros. C. de Episcop. & cleric. disponens. An bona aduentitia acquisita a clericis ante clericatum... Quotuplex sit filifamilias peculium. n. 24.

QUESTIO secunda. Quale peculium sint bona acquisita a filiofamilias clerico. Aniam dubitandi prebet nobis textus S. presbyteros audent de sanctiss. Episcop. vnde desumitur audent presbyteros. la. 1. C. de Episcop. & cler. vbi sic habetur.

Item, quia ille textus, vt ex eius tenore constat, non intendit ampliare potestatem testandi quoad personas, sed potius illam restringere quoad bona. Itaque de personis non curat, sed tantum decidit facultatem testandi, si qua clericis competat, eam ad sola bona profana extendi, non autem ad bona intuitu Ecclesie acquisita.

Ad intellectum huius decisionis premittendum est, quadruplex esse filifamilias peculium, cuius meminit lex regia 3. tit. 17. part. 2. nempe castrense, quasi castrense, aduentitium, & profectitium. Dicitur castrense, quia castris acquisitum: quasi castrense dicitur, quod ex publico aliquo officio acquiritur; si que dicitur quod quasi in castris acquiritur: munera enim publica censetur quasi militaria.

Hoc premissis, dubitatur primo circa decisionem huius authentice, an locum habeat in bonis aduentitii filifamilias ante clericatum acquisitis, ita vt clericatu assumpto efficiantur quasi castrensia, & subinde pater illorum vsumfructum antea comparatum amittat: Quidam affirmant, dicentes forte ita esse.

Ceterum ab hac sententia est omnino recedendum, & dicendum, ea bona manere adhuc aduentitia, retinereque patrem vsumfructum eorum. Ducor primo, quia est ea authentica ita generaliter videtur loqui ut est intelligenda quod vitetur preiudicium paternum, quod vitandum

vitandum ibi cauetur, dum disponitur eius legitimam non minuendam, iuxta l. sacrosancta. 3. C. de Episcop. & cler. quae expressè loquitur de acquisitis post clericatum, ibi: ea quaecumque in eodem clericatus gradu, locog, videntur acquirere, & habere poterunt. Petere, quia etiam d. audent presbyteros, de his foliis bonis loquitur, ibi: ad dominium eorum venientes, nempe clericorum, de quibus loquitur. Ergo agit de acquisitis per clericos. Cum qualitas adiuncta verbo sit iuxta tempus verbi intelligenda. l. in delictis. §. si damnum in extraneis. ff. de vocal. Tandem, quia cum per clericatum non cesset patria potestas, iuxta frequentissimam, ac verissimam sententiam, non est cur cesset vsumfructus antea acquisitus: eo vel maxime, quod esto cessaret, non cessaret subinde vsumfructus ille. Nam Episcopatu assumpto cessat patria potestas, nec tamen extinguitur vsumfructus in bonis illius filifamilias antea a patre acquisitus, vt optime docent Berouius, Alcanius Clemens, Pinell. Anton. Gomez, Surdus, Matienzo statim allegandi. Et professione religionis similiter soluitur patria potestas, & retinetur adhuc vsumfructum bonorum antea acquisitorum, vt ostendimus num. 39. & ibi rationem trademus. Et ideo omnes Doctores, quos ibi pro ea sententia referemus, sunt a fortiori huius sententiae. Atque in propriis terminis eam docent Paul. d. l. sacrosancta. num. 1. Decius cap. in presen. in noua editione. a num. 2. 49. vsque ad 252. de probat. & ibi Parif. num. 156. in initio. Ioan. Lup. rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 42. num. 13. & 14. Berouius decis. 122. num. 33. Mantua. dicto cap. in presen. num. 66. Nauar. comment. 2. num. 55. de regular. Couat. cap. quia nos. num. 2. de testam. Tello l. 5. Tauri. num. 4. Pinell. l. 1. p. 1. num. 42. vers. 9. ampliat. & num. 43. C. de bonis que liber. Alcanius Clemens de patria potestate. effecti 2. num. 34. vers. 7. amplia. Anton. Gomez l. 48. Tauri. num. 6. ad fin. Molina lib. 2. de primog. cap. 19. nu. 28. Soares in q. maioritatu. num. 37. & 38. Petez l. 1. tit. 3. lib. 1. ordi. §. et etiam aliud clericis privilegium. fol. 65. Surdus de aliment. tit. 9. quest. 20. num. 34. Matienzo lib. 5. recopil. tit. 1. §. glo. 2. num. 2. & 12. sine. Molina Societas l. 1. §. 7. num. 10. ad finem. C. de sacros. Ecclis. Nec obstant rationes contrariae. Nam ad 1. dic id argumentum procedere vbi in vtroque matrimonio eadem est ratio, vt bene probat Euerardus eodem loco ab argumento carnali. nu. 9. At in praesenti constat diuersitas rationis, quippe filio dacenti vxorem redditur is vsumfructus, quod liberos procreate, ac matrimonij onera sustinere possit, quod cessat in matrimonio spirituali. Ad secundam constat ex dictis.

Secundo dubitatur, an decisio eius authentice locum habeat in bonis profectitiis post clericatum a filiofamilias acquisitis, ita vt ea censentur quasi castrensia: Videtur enim patet affirmans quia praedicta authentica generaliter videtur loqui, ibi: res quomodolibet. Praeterea quia lex regia 3. tit. 21. p. 1. id expressis verbis videtur indicare, ibi: puden los clergos fazer testamento de las cosas que le dieren sus padres estando en poder dellis. At constat haec quasi ex patris substantia profecta esse profectitia. Atque huius sententiae videtur clare Anton. c. quia nos. sine. de testam. vbi dicit clericus a filiofamilias posse testari de iis, quae a patre acquisiuit. Et idem videtur clare sentire Iason l. filia licet. num. 7. C. de collat. Rebuffi. de priuileg. scholast. priuileg. 55. num. 4. Gerard. singulari 54. tene memi. Gomez Arias l. 27. Tauri. num. 102. & Roland. conf. 1. §. 6. num. 5. & 6. vol. 4. Aiunt enim quaecumque donata per patrem filiofamilias clerico, effici quasi castrensia.

At omnino renendum est, nihil prorsus immutan-

dum esse circa peculium profectitium, sed ea omnia, quae acquisita a filiofamilias laico, essent profectitia, esse quoque talia, si ab ipso effecto clerico acquirantur, ac proinde ea omnia fore patris quoad proprietatem, & vsumfructum Ducor, quod praedicta authentica non de omnibus clericis bonis loquatur, sed de solis illis, quorum clericus dominium acquirit, ibi: res ad eorum dominium venientes. At peculij profectitij non acquiritur filiofamilias dominium. Secundo, quia Doctores, vt videbimus num. 31. folis bonis clericorum aduentitiis id priuilegium, vt sint quasi castrensia, concedi arbitrantur. Immo multi, vt videbimus nu. 30. nec omnibus aduentitiis id concedunt. Et ideo hanc partem sustinent Abb. rubr. de pecul. cleric. num. 2. Buttigarius l. sacrosancta. paulo post princ. C. de Episcop. & cleric. Ripa l. in quartam. num. 17. ff. ad l. Falcidianam. Syluest. verb. peculium. g. 2. ad finem. Tabiena verb. pecul. g. 1. num. 2. Couat. c. quia nos. num. 1. de testam. Gregor. Lopez l. 2. sine. tit. 2. p. 1. Mendez l. cum oportet. p. 4. num. 162. & 163. C. de bonis que liber. Caldas l. si curatorem. verb. lasi. n. 103. C. de in integrum restitut.

Maxime tamen in contrarium vrget lex regia 3. tit. 21. p. 1. quam num. 27. pro contraria parte retulimus. Et ideo Cald. num. praecedenti allegatus titubant dicens valde inuui in ea lege contrarium sententiam, & tandem concludit, ne corrigatur iura, & ne infringatur ius patriae potestatis, intelligendam esse eam legem de his bonis, quae pater filiofamilias clerico donat in intuitu clericatus: ea enim sunt quasi castrensia; quod idem docent Couat. num. praecedenti allegatus, Mendez eadem p. 4. num. 164. Atque dicendum est de iis, quod illi pater donauit, vt essent patrimonium, ad cuius titulum ad ordines promoueretur, vt alios allegans docet Caldas ibidem, & Mendez num. 165. Molina tom. 1. de iust. disp. 138. col. penult. vers. dicendum tamen est. & disp. 231. col. 2. vers. item quasi castrensia, & tom. 3. disp. 603. num. 1. quod bene limitat Mendez, quando causa subsecuta est. Si enim receptio ordinum non subsecutetur, ea bona non essent peculium quasi castrense, sed redirent ad patrem, tanquam causa non subsecuta. Item Molina ea disp. 231. col. 2. vers. item quasi castrensia, limitat, dummodo sint data ab alio, quam a patre. Sed paulo inferius explicat dicens se limitat, dummodo, & c. quia licet eorum, quae ad idem patrimonium sunt donata a parentibus, habeat dominium, vsumfructum, & plenam administrationem, eatenus tamen inter profectitia computantur, vt inllat profectitiorum teneatur ea cum aliis tribus ad partitionem adducere.

Tertio dubitatur, an decisio eius authentice locum habeat in omnibus aduentitiis acquisitis a filiofamilias post clericatum. Quia in re duplex est sententia. Prior sustinet sola acquisita a clerico inuitu, & ratione ordinis clericalis, censeri castrensia: in ceteris autem aduentitiis nil distare inter clericum, & laicum, quia licet d. audent presbyteros, generaliter loquatur, debet restringi ad bona acquisita a clerico tanquam a clerico; quia reliqua bona inllat laicorum acquiri, ac proinde non proprie acquisita a clerico dicuntur. Et confirmatur, quia haec bona dicuntur quasi castrensia ad similitudinem castrensiu, quae a militibus in castris acquiruntur. At castrensia non sunt quaecumque a militibus acquisita, sed ea sola, quae occasione militiae comparantur, aliis non comparanda, vt habetur expressè in l. ca. §. vlt. l. 1. de castrensi peculio. Ergo similiter, & c. Et ideo in h. e. sententiam, quamuis dubitans inclinat Ananias quia nos. nu. 8. de testam. & illi fauent Petr. Oddo. freed. l. 1. Alberti. Salycetus l. sacrosancta. statim in princ. C. de Ep. & cler. vbi textum illum concedentem clericis facultatem de suis bonis, ac de quasi castrensiis dispone di, sic in summam redigunt, vt liceat clericis disponere de acquisitis intuitu Ecclesie. Atque iudicaret prius textus ininis docent Oldrad. conf. 17. num. 2. at materos extan

